

ФОРМУВАННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

FORMATION OF THE OPTIMAL STRUCTURE OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES OF THE VOLYN REGION

У статті розроблено рекомендації щодо оптимізації структури об'єднаних територіальних громад Волинської області в розрізі груп, сформованих за кількістю мешканців. Звернено увагу на те, що реформа децентралізації влади спрямована на збільшення фінансових можливостей сформованих об'єднаних територіальних громад та підвищення їхнього потенціалу соціально-економічного розвитку. Запропоновано два підходи до максимізації економічної ефективності діяльності та формування оптимальної структури об'єднаних територіальних громад у Волинській області. За першого підходу метою завдання оптимізації структури об'єднаних територіальних громад визначено максимізацію загального власного доходу всіх об'єднаних територіальних громад. За другого підходу метою завдання оптимізації структури об'єднаних територіальних громад визначено зменшення витрат на управління всіма об'єднаними територіальними громадами. У результаті проведених розрахунків вважаємо, що перший підхід до оптимізації є більш ефективним, оскільки він забезпечує збільшення загального доходу на 6,0 млн грн та зменшення витрат на управління на 4,16 млн грн.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, децентралізація, оптимізація структури, Волинська область, населення об'єднаної територіальної громади.

В статті розроблені рекомендації по оптимізації структури об'єднаних

них територіальних громад Волинської області в разі груп, сформованих по кількості жителів. Обращено внимание на то, что реформа децентрализации власти направлена на увеличение финансовых возможностей сложившихся объединенных территориальных громад и повышение их потенциала социально-экономического развития. Предложено два подхода к максимизации экономической эффективности деятельности и формирования оптимальной структуры объединенных территориальных громад в Волинской области. При первом подходе целью задачи оптимизации структуры объединенных территориальных громад является максимизация общего собственного дохода всех объединенных территориальных громад. При втором подходе целью задачи оптимизации структуры объединенных территориальных громад определено уменьшение расходов на управление всеми объединенными территориальными громадами. В результате проведенных расчетов считаем, что первый подход к оптимизации является более эффективным, поскольку он обеспечивает увеличение общего дохода на 6,0 млн грн и уменьшение расходов на управление 4,16 млн грн.

Ключевые слова: объединенная территориальная громада, децентрализация, оптимизация структуры, Волинская область, население объединенной территориальной громады.

УДК 336.1:352

<https://doi.org/10.32843/infrastructure36-49>

Хомюк Н.Л.

к.е.н.,

докторант кафедри

міжнародних економічних відносин та управління проектами

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

The article provides recommendations for optimizing the structure of the united territorial communities of Volyn region in terms of groups formed by the number of inhabitants. It is pointed out that the reform of decentralization of power is aimed at increasing the financial capacity of the formed united territorial communities and increasing their potential for socio-economic development. Linear programming tools have been used to mathematically model the formation of the optimal structure of integrated territorial communities. It was revealed that in the Volyn region, in 2018, there were 40 united territorial communities with 271 900 inhabitants. The first group (more than 15,000 inhabitants) included 2 united territorial communities (44,900 inhabitants), the second group (10,000-15,000 inhabitants) included 2 united territorial communities (24,300 inhabitants), and the third group (5 000 – 10,000 inhabitants) included 20 united territorial communities (142 100 inhabitants), and the fourth group (less than 5 000 inhabitants) included 16 united territorial communities (60 000 inhabitants). Two approaches are proposed to maximize the economic efficiency of the activity and to form the optimal structure of the united territorial communities in the Volyn region. In the first approach, the goal of optimizing the structure of the united territorial communities is to maximize the total own income of all the united territorial communities. In the second approach, the objective of optimizing the structure of the united territorial communities is to reduce the management costs of all the united territorial communities. The structures of the united territorial communities of Volyn region by the number of inhabitants were constructed using two approaches. The result of study suggest that the first approach to optimization is more efficient, since it provides an increase in total revenue by UAH 6.0 million and a reduction in management expenses by UAH 4.16 million. Therefore, it was proposed to join part of the united territorial communities of the fourth group (30.0 %) and part of the united territorial communities of the first group (13.4%) to join the united territorial communities of the second and third groups. United territorial communities with a population of between 5,000 and 10,000 residents have been found to have greater economic efficiency.

Key words: united territorial community, decentralization, structure optimization, Volyn region, population of united territorial community.

Постановка проблеми. Реформа децентралізації влади спрямована на збільшення фінансових можливостей сформованих об'єднаних територіальних громад (ОТГ) та підвищення їхнього потенціалу соціально-економічного розвитку. З огляду на це, проведення аналізу фінансової спроможності та економічного аналізу об'єднаних територіальних громад є актуальним, адже це дає можливість визначити проблеми, які виникають під час формування та функціо-

нування, а також розробити рекомендації щодо оптимізації структури об'єднаних територіальних громад.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань децентралізації влади, розвитку місцевого самоврядування, формування спроможних об'єднаних територіальних громад приділено увагу таких учених, як В. Кравців, О. Васильєва, А. Лелеченко, В. Куйбіда, А. Ткачук, С. Шульц, О. Бориславська та ін.

Однак, незважаючи на значний осяг публікацій із досліджуваної тематики, залишаються недостатньо висвітленими питання щодо формування спроможних територіальних громад у розрізі регіонів.

Постановка завдання. Метою статті є розроблення рекомендацій щодо оптимізації структури об'єднаних територіальних громад Волинської області в розрізі груп, сформованих за кількістю мешканців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Волинська область розташована у північно-західній частині України та межує на заході з Республікою Польща, на півночі – з Республікою Білорусь, на півдні та на сході – з Львівською та Рівненською областями. Станом на 1 січня 2019 р. загальна територія Волинської області становила 2014,4 тис га (3,3% від усієї площі України), з яких 1079,8 тис га (53,6%) – землі сільськогосподарського призначення. На території регіону проживає 1034,9 тис осіб, серед яких близько половини – сільські жителі [1].

Станом на 10 жовтня 2019 р. Волинська область займає шосте місце у рейтингу областей щодо формування спроможних громад після Житомирської, Хмельницької, Дніпропетровської, Чернігівської та Запорізької областей. У регіоні, згідно з Перспективним планом формування територій громад Волинської області, планується утворити 74 об'єднані територіальні громади [2]. Ще в 2015 р. були сформовані перші об'єднані територіальні громади: Велицька, Голобська, Зимнівська, Смолигівська та Устилузька. Нині на території регіону сформовано 51 об'єднану територіальну громаду, проте не всі вони є фінансово спроможними.

У статті «Аналіз економічної ефективності діяльності об'єднаних територіальних громад у регіонах України» [3] в ході економіко-математичного моделювання нами було запропоновано два підходи до максимізації економічної ефективності діяльності та формування оптимальної структури об'єднаних територіальних громад (ОТГ) України у цілому, тому на основі попередніх розрахунків оптимізуємо наявну структуру об'єднаних територіальних громад Волинської області за кількістю населення.

За результатами оцінки процесу децентралізації та економічної ефективності діяльності об'єднаних територіальних громад у регіонах України було отримано критерії фінансової ефективності діяльності ОТГ, співставлення яких, на нашу думку, допоможе виявити оптимальну структуру об'єднаних територіальних громад, які існують в Україні сьогодні. Для математичного моделювання формування оптимальної структури об'єднаних територіальних громад використано інструментарій лінійного програмування [4].

Перелік об'єднаних територіальних громад Волинської області станом на кінець 2018 р. наведено в табл. 1. На цей час у Волинській області було створено 40 ОТГ, де проживало 271 900 мешканців.

Для аналізу наявні 40 ОТГ Волинської області були згруповані за кількістю населення, яке проживає у них:

- Група 1 – ОТГ із кількістю населення понад 15 тис жителів.
- Група 2 – ОТГ із кількістю населення від 10 до 15 тис жителів.
- Група 3 – ОТГ із кількістю населення від 5 до 10 тис жителів.
- Група 4 – ОТГ із кількістю населення менше 5 тис жителів.

Основні показники кожної з виділених груп наведено в табл. 2.

Тепер використаємо запропонований оптимізаційний підхід до вдосконалення існуючої структури ОТГ у Волинській області. Перша задача передбачає максимальне зростання кількості доходів, які отримують ОТГ. У ролі оптимізуючих параметрів моделі виберемо кількість жителів у різних групах ОТГ, а саме: X_1 – кількість жителів у першій групі ОТГ (кількість населення ОТГ понад 15 тис жителів), X_2 – кількість жителів у другій групі ОТГ (кількість населення ОТГ від 10 до 15 тис жителів), X_3 – кількість жителів у третій групі ОТГ (кількість населення ОТГ від 5 до 10 тис жителів), X_4 – кількість жителів у четвертій групі ОТГ (кількість населення ОТГ менше 5 тис жителів). У процесі оптимізації допускається зміна кількості мешканців кожної групи на 30% (як у більший, так і в менший бік). Загальна кількість жителів усіх громад повинна залишатися незмінною.

Умова обмеження загальних видатків на управління ОТГ виглядає так:

$$569.97 X_1 + 438.02 X_2 + 715.84 X_3 + 881.75 X_4 \leq 191\,390 \quad (1)$$

Умова обмеження загальних дотацій та субвенцій виглядає так:

$$734.25 X_1 + 536.14 X_2 + 1278.51 X_3 + 1161.31 X_4 \leq 298\,048 \quad (2)$$

Умова незмінності кількості населення має такий вигляд:

$$X_1 + X_2 + X_3 + X_4 = 271.9 \quad (3)$$

При цьому повинна виконуватися умова невід'ємності для всіх оптимізованих змінних:

$$X_1, X_2, X_3, X_4 \geq 0 \quad (4)$$

Метою задачі оптимізації структури ОТГ є максимізація загального власного доходу всіх ОТГ. Для побудови цільової функції використаємо показники власного доходу в розрахунку на одного мешканця ОТГ (табл. 3).

Існуюча структура ОТГ Волинської області

Назва ОТГ	Площа, кв км	Населення, тис осіб	Доходи на 1 мешк., грн	Рівень дотаційності, %	Видатки на управління, %	Капітальні видатки на 1 мешк., грн
Любешівська	1109	28.8	1602	29.00	34.10	851.5
Любомльська	277	16.1	2902.1	11.20	21.10	524.5
Колківська	356	13	1716.2	28.90	22.70	481.5
Цуманська	220.5	11.3	2175.1	16.50	22.70	599
Іваничівська	95.6	9.7	2549.3	12.00	25.50	280.8
Заболоттівська	253.7	9.5	1101.3	41.70	37.80	401.3
Голобська	298.8	8.7	2089.4	22.70	35.00	535.5
Забродівська	275.8	8.7	1005.6	45.70	34.40	526.8
Шацька	307.5	8.6	2914.5	15.00	22.90	1316.6
Княгининівська	70	7.9	5402.6	3.60	17.00	3013.3
Турійська	150.5	7.7	3240.5	1.30	22.90	462.3
Устилузька	413.7	7.6	3203.7	15.90	28.60	1061.5
Боратинська	92	7.5	17577.3	-18.80	6.80	2872.9
Забороцька	131	7.5	4353.9	6.70	13.80	2124.4
Вишнівська	427	6.5	4945.5	11.10	20.80	2518
Зимнівська	202	6.4	2110.3	26.10	34.40	1387.7
Люблинецька	115.4	6.4	2000.3	20.30	34.50	571.6
Головненська	223.5	6.2	882	48.40	44.20	653.6
Прилісненська	391.5	5.7	2438.9	12.20	30.90	1826.4
Рівненська	339.7	5.6	7067.8	3.80	17.80	3608.3
Павлівська	158	5.6	1979.5	26.00	47.70	1207.2
Дубечненська	159	5.5	1076.1	41.60	35.20	747.1
Самарівська	271.6	5.5	882.4	48.00	44.40	641.3
Копачівська	266.3	5.3	2005.7	30.90	36.80	696.4
Оваднівська	231.4	4.9	3266.2	17.10	32.30	1650.8
Колодязненська	308.3	4.6	2553.3	21.10	38.20	1012.1
Поворська	297.2	4.5	2000.6	21.10	30.40	1101.6
Луківська	117	4.4	2445.7	21.00	21.80	688
Зарічанська	85.6	4.3	5213.8	-3.60	17.10	1243.3
Литовезька	122.4	4.2	2985.9	-4.30	40.10	1071.1
Затурцівська	153.2	4	2324.2	20.00	38.00	941
Велицька	212	4	1289.8	38.10	68.50	699.9
Жидичинська	79.7	3.8	3927.9	-4.10	23.40	1051.2
Велимченська	110.9	3.8	597.3	60.30	47.10	474.8
Городищенська	105.1	3.6	5052.6	2.20	22.30	1394.1
Дубівська	125	3.6	4563.3	-2.60	25.20	1241.2
Поромівська	71.1	3.2	4844.2	-19.40	24.60	925.2
Смідинська	161.2	3.2	1334.6	39.30	37.30	2210.7
Сереховичівська	138.3	2.6	1245.8	38.60	71.60	894.3
Смолигівська	69.3	1.9	4985.3	-3.70	24.10	2943.3

Джерело: сформовано за даними [5]

Таким чином, цільова функція матиме вигляд:

$$F = 2068.18 X_1 + 1929.60 X_2 + 3473.17 X_3 + 2990.52 X_4 \rightarrow \max \quad (5)$$

У результаті отримуємо таку економіко-математичну модель оптимізаційної задачі:

$$F = 2068.18x_1 + 1929.60x_2 + 3473.17x_3 + 2990.52x_4 \rightarrow \max, \quad (6)$$

$$\begin{cases} 569.97x_1 + 438.02x_2 + 715.84x_3 + 881.75x_4 \leq 191390, \\ 734.25x_1 + 536.14x_2 + 1278.51x_3 + 1161.31x_4 \leq 298048, \\ x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 271.9, \end{cases} \quad (7)$$

$$x_1, x_2, x_3, x_4 \geq 0. \quad (8)$$

Цільова функція (6) описує дохід, перша нерівність системи (7) – видатки на управління, друга – обсяг державних дотацій і субвенцій, третя нерівність системи (8) – кількість мешканців ОТГ Волині.

За оптимізації допускається відхилення оптимальних значень від фактичних не більше як на 30%. Для розв'язування задачі (6)–(8) використовуємо інструмент «Поиск решений» MS Excel. У результаті оптимізації отримуємо такий розв'язок: $X_1 = 38,9$ (тис осіб); $X_2 = 31,6$ (тис осіб); $X_3 = 159,00$ (тис осіб); $X_4 = 42,4$ (тис осіб). Фактична та рекомендована структура ОТГ Волинської області представлена на рис. 1.

Таблиця 2

Показники ОТГ Волинської області залежно від кількості населення

Групи	Гранична кількість населення, тис осіб	Кількість ОТГ	Кількість населення в групі, осіб	% від усього досліджуваного населення
Група 1	Понад 15 тис осіб	2	44 900	17
Група 2	Від 10 до 15 тис осіб	2	24 300	9
Група 3	Від 5 до 10 тис осіб	20	142 100	52
Група 4	Менше 5 тис осіб	16	60 600	22
Разом		40	271 900	100

Джерело: побудовано за даними [5]

Таблиця 3

Показники економічної діяльності ОТГ Волинської області

	Група 1	Група 2	Група 3	Група 4	Разом, млн грн
Дохід на 1 мешканця, грн	2068.18	1929.60	3473.17	2990.52	814.513
Капітальні видатки на 1 мешканця, грн	414.54	432.23	203.01	200.56	70.118
Видатки на управління на 1 мешканця, грн	569.97	438.02	715.84	881.75	191.390
Дотації на 1 мешканця, грн	734.25	536.14	1278.51	1161.31	298.048
Кількість мешканців у групі, тис осіб	44.9	24.3	142.1	60.6	271.9

Джерело: побудовано за даними [5]

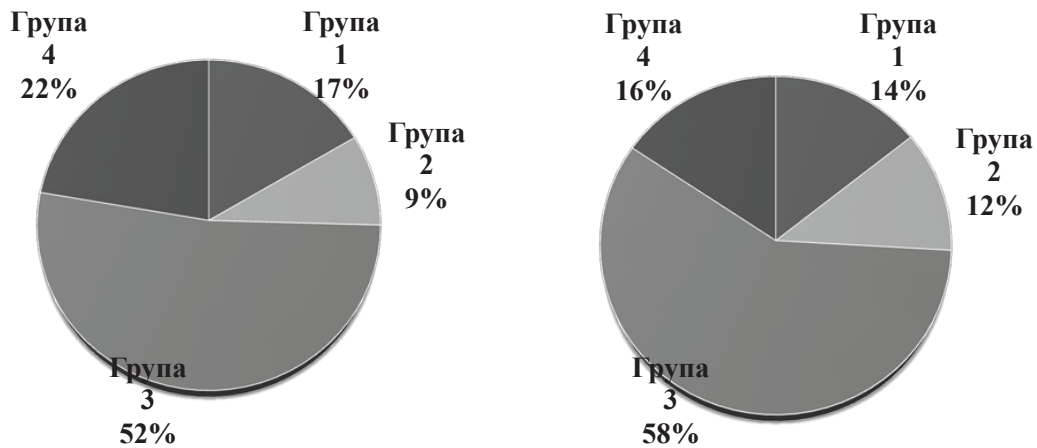

Рис. 1. Структура ОТГ Волинської області за кількістю жителів: фактична (зліва) і рекомендована (справа)

Джерело: побудовано за даними [5] та власними розрахунками

Рекомендована зміна структури ОТГ передбачає зменшення кількості населення ОТГ 1-ї групи на 6,0 тис осіб (13,4%), збільшення кількості населення ОТГ 2-ї групи на 7,3 тис осіб (30,0%), збільшення кількості населення ОТГ 3-ї групи на 16,9 тис осіб (11,9%), зменшення кількості населення ОТГ 4-ї групи на 18,2 тис осіб (30,0%). Це означає, що частина ОТГ четвертої групи (30,0%) і частина ОТГ першої групи (13,4%) повинні приєднатися до ОТГ другої і третьої груп, які є найбільш ефективними. У результаті такої трансформації структури ОТГ власний дохід усіх ОТГ збільшиться на 0,7% (або на 6,00 млн. грн), державні дотації та субвенції не зміняться, обсяг загальних витрат на управління ОТГ зменшиться на 2,2% (4,16 млн. грн). Очікуваний фінансовий результат буде позитивним за рахунок збільшення

загального доходу всіх ОТГ та зменшення видатків на управління.

Інший підхід до оптимізації структури громад передбачає за мету зменшення видатків на управління (при цьому сума доходів не повинна зменшитися). Математична модель такої задачі має вигляд:

$$F = 569.97x_1 + 438.02x_2 + 715.84x_3 + 881.75x_4 \rightarrow \min \quad (9)$$

$$\begin{cases} 2068.18x_1 + 1929.60x_2 + 3473.17x_3 + 2990.52x_4 \geq 814500, \\ 734.25x_1 + 536.14x_2 + 1278.51x_3 + 1161.31x_4 \leq 298048, \\ x_1 + x_2 + x_3 + x_4 = 271.9, \end{cases} \quad (10)$$

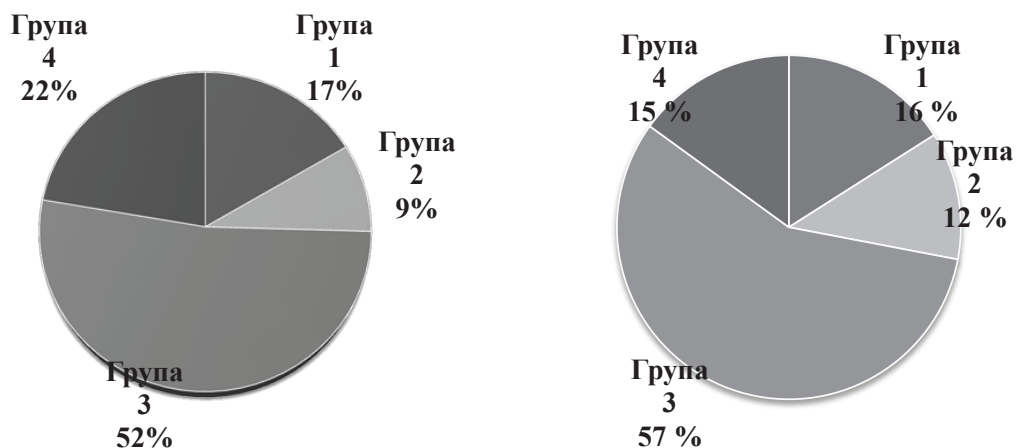

Рис. 2. Структура ОТГ Волинської області за кількістю жителів: фактична (зліва) і рекомендована (справа)

Джерело: побудовано за даними [5] та власними розрахунками

$$x_1, x_2, x_3, x_4 \geq 0. \quad (11)$$

У результаті оптимізації задачі (9)–(11) отримуємо такий розв'язок: $X_1 = 43,1$ (тис осіб); $X_2 = 31,6$ (тис осіб); $X_3 = 154,80$ (тис осіб); $X_4 = 42,4$ (тис осіб). Фактична та рекомендована структура ОТГ Волинської області представлена на рис. 2.

Рекомендована зміна структури ОТГ передбачає зменшення кількості населення ОТГ 1-ї групи на 1,8 тис осіб (3,9%), збільшення кількості населення ОТГ 2-ї групи на 7,3 тис осіб (23,0%), збільшення кількості населення ОТГ 3-ї групи на 12,7 тис осіб (8,9%), зменшення кількості населення ОТГ 4-ї групи на 18,2 тис осіб (30,0%). Це означає, що повинна зрости кількість ОТГ другої та третьої груп, які є найбільш економічно ефективними. У результаті такої трансформації структури ОТГ власний дохід усіх ОТГ не зміниться, обсяг державних дотацій та субвенцій зменшиться на 0,8% (2,32 млн. грн), обсяг загальних витрат на управління ОТГ зменшиться на 2,5% (4,78 млн. грн). Очікуваний фінансовий результат буде позитивним за рахунок зменшення видатків на управління.

Однак перший підхід до оптимізації можна вважати більш ефективним, оскільки він забезпечує збільшення загального доходу на 6,0 млн. грн та зменшення видатків на управління на 4,16 млн. грн. Тому пропонуємо використання першого підходу під час формування оптимальної структури об'єднаних територіальних громад Волинської області за кількістю жителів.

Висновки з проведеного дослідження.

У результаті дослідження було розраховано за допомогою двох підходів оптимальну структуру об'єднаних територіальних громад Волинської області. Виходячи з критерію економії ресурсів, вважаємо, що перший підхід до максимізації обсягів

власних доходів є найбільш оптимальним. Проведені дослідження показали вищу економічну ефективність об'єднаних територіальних громад, в яких кількість населення становить 5–10 тис мешканців.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Хоміюк Н.Л. Діагностика розвитку сільських територіальних громад у Волинській області. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 43. С. 132–138.
2. Про затвердження перспективного плану формування територій громад Волинської області : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.09.2015 № 9933-р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993-2015-%D1%80> (дата звернення: 22.07.2019).
3. Хоміюк Н.Л., Грицюк П.М. Аналіз економічної ефективності діяльності об'єднаних територіальних громад в регіонах України. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія» Серія «Економіка»*. 2019. № 14(42). С. 45–53.
4. Наконечний С.І., Терещенко Т.О., Романюк Т.П. Економетрія. Київ : КНЕУ, 2004. 520 с.
5. Волинська область. Офіційний державний сайт України «Децентралізація». URL : <https://decentralization.gov.ua/areas/0362/gromadu> (дата звернення: 12.06.2019).

REFERENCES:

1. Khomiuk, N.L. (2019). Diahnostyka rozvytku sil'skykh terytorialnykh hromad u Volynskii oblasti [Diagnosis of development of rural territorial communities in the volyn region]. *Prychornomorski ekonomichni studii [Black Sea Economic Studies]*. No 43. pp. 132–138.
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Pro zatverdzhennia perspektyvnoho planu formuvannia terytorii hromad Volynskoi oblasti [On approval of the prospective plan for the formation of territories of the communities of Volyn region]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 23.09.2015 № 9933-r. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993-2015-%D1%8080> (accessed 22 July 2019).

3. Khomiuk, N.L., & Hrytsiuk, P.M. (2019). Analiz ekonomichnoi efektyvnosti diialnosti obiednanykh terytorialnykh hromad v rehionakh Ukrainy [Analysis of economic effectiveness of activities of the united territorial communities in the regions of Ukraine]. Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia» Seriiia «Ekonomika». [Scientific notes of Ostroh acad-

emy national university, «Economics» series]. No (42). pp. 45–53.

4. Nakonechnyi, S.I., Tereshchenko, T.O., & Romaniuk, T.P. (2004). Ekonometriia [Econometrics]. K.: KNEU, 520 p.

5. Ofitsiynyi derzhavnyi sait Ukrainy «Detsentralizatsiia». (2019). Volynska oblast [Volyn region]. URL: <https://decentralization.gov.ua/areas/0362/gromadu> (accesed 12 June 2019).

Khomiuk Nataliia

Candidate of Economic Sciences,

Doctoral Student of the Department of International Economic Relations
and Project Management

Lesya Ukrainka Eastern European National University

FORMATION OF THE OPTIMAL STRUCTURE OF THE UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES OF THE VOLYN REGION

The purpose of the article is to develop recommendations to optimize the structure of the united territorial communities of Volyn region in terms of groups formed by the number of inhabitants. It is pointed out that the reform of decentralization of power is aimed at increasing the financial capacity of the formed united territorial communities and increasing their potential for socio-economic development. It was determined that domestic scientists made a significant contribution to the study of the development of local self-government. However, despite the considerable volume of publications on the research topics, the issues of formation of able territorial communities in the cross section of regions remain insufficiently covered.

Methodology. The methodological foundations for the development of united territorial communities are based on the fundamental principles of economic theory, classical and contemporary theories of regional economy. In the course of the research, common methods of study were applied: scientific generalizations, comparative, mathematical modeling and other economic and statistical methods. The information base of the article was the legislative and regulatory acts of the Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, official materials of the Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine, reporting and analytical information of national organizations and scientific works of national authors.

Results. Linear programming tools have been used to mathematically model the formation of the optimal structure of integrated territorial communities. It was revealed that in the Volyn region, in 2018, there were 40 united territorial communities with 271 900 inhabitants. The first group (more than 15,000 inhabitants) included 2 united territorial communities (44,900 inhabitants), the second group (10,000-15,000 inhabitants) included 2 united territorial communities (24,300 inhabitants), and the third group (5 000 – 10,000 inhabitants) included 20 united territorial communities (142 100 inhabitants), and the fourth group (less than 5 000 inhabitants) included 16 united territorial communities (60 000 inhabitants). Two approaches are proposed to maximize the economic efficiency of the activity and to form the optimal structure of the united territorial communities in the Volyn region. In the first approach, the goal of optimizing the structure of the united territorial communities is to maximize the total own income of all the united territorial communities. In the second approach, the objective of optimizing the structure of the united territorial communities is to reduce the management costs of all the united territorial communities. The structures of the united territorial communities of Volyn region by the number of inhabitants were constructed using two approaches. The result of study suggest that the first approach to optimization is more efficient, since it provides an increase in total revenue by UAH 6.0 million and a reduction in management expenses by UAH 4.16 million. Therefore, it was proposed to join part of the united territorial communities of the fourth group (30.0 %) and part of the united territorial communities of the first group (13.4%) to join the united territorial communities of the second and third groups.

Practical implications. The theoretical and analytical provisions of this study can be used to make practical decisions by heads and specialists, state and regional government bodies, local self-government bodies to describe the structure of united territorial communities in the Volyn region.

Value/originality. The study demonstrated that united territorial communities with a population of between 5,000 and 10,000 residents have been found to have greater economic efficiency. As a result of the research, the optimal structure of the united territorial communities of Volyn region by the number of inhabitants was recommended.